

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

Yirmiyedinci Söz

İçtiḥad Risalesi

Beş-altı sene mukaddem, Arabî bir risalede, içtiḥada dair yazdığım bir mes'ele, iki kardeşimin arzularıyla, o mes'eleye dair haddinden tecavüz edenin haddini bildirmek için, şu söz, o mes'ele-i içtiḥadiyeye dair yazıldı.

□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□

□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□ □□□□□□
□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□

İçtiḥad kapısı açıktır. Fakat şu zamanda oraya girmeye "altı mâni" vardır.

Birincisi: Nasılki kışta, fırtınaların şiddetli olduğu bir vakitte, dar delikler dahi seddedilir. Yeni kapıları açmak, hiçbir cihetle kâr-ı akıl değil. Hem nasılki büyük bir selin hücumunda, tamir için duvarlarda delikler açmak gark olmağa vesiledir. Öyle de, şu münkerat zamanında ve âdât-ı ecânibin istilâsı anında ve bid'aların kesreti vaktinde ve dalâletin tahrîbatı hengâmında, içtiḥad namıyla,

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

sh: » (S: 507)

kasr-ı İslâmiyetten yeni kapılar açıp, duvarlarından muharriblerin girmesine vesile olacak delikler açmak, İslâmiyet'e cinâyettir.

İkincisi: Dinin zaruriyâ tı ki, içtihad onlara giremez. Çünkü kat'î ve muayyendirler. Hem o zaruriyâ t, kut ve gıda hükmündedirler. Şu zamanda terke uğruyorlar ve tezelzüldedirler ve bütün himmet ve gayreti, onların ikamesine ve ihyasına sarfetmek lâzım gelirken, İslâmiyet'in nazariyât kısmında ve selefın içtihadat-ı sâfiyane ve hâlisanesiyle, bütün zamanların hâcâtına dar gelmeyen efkârları olduğu halde, onları bırakıp heveskârane yeni içtihadlar yapmak, bid'akârane bir hıyanettir.

Üçüncüsü: Nasılki çarşıda mevsimlere göre, birer metâ mergub oluyor. Vakit be-vakit birer mal revaç buluyor. Öyle de, âlem meşherinde, içtimaiyat-ı insâniye ve medeniyet-i beşeriye çarşısında, her asırda birer metâ mergub olup revaç buluyor. Sûkunda yâni çarşısında teşhir ediliyor, rağbetler ona celboluyor, nazarlar ona teveccüh ediyor, fikirler ona müncezeb oluyor. Meselâ: Şu zamanda siyaset metâi ve hayat-ı dünyeviye'nin temini ve felsefenin revaçları gibi... Ve selef-i sâlihîn asrında ve o zaman çarşısında en mergub metâ, Hâlık-ı Semâvat ve Arz'ın marziyatlarını ve bizden arzularını, kelâmından istinbat etmek ve nur-u nübüvvet ve Kur'an ile, kapatılmayacak derecede açılan âhiret âlemindeki saadet-i ebediyeyi kazandırmak vesâilini elde etmek idi.

İşte o zamanda zihinler, kalbler, ruhlar, bütün kuvvetleriyle, yerler ve gökler Rabbinin marziyatını anlamağa müteveccih olduğundan, içtimaiyat-ı beşeriye'nin sohbetleri, muhavereleri, vukuatları, ahvâlleri ona bakıyordu. Ona göre cereyan ettiğinden her kimin güzelce bir istidadı bulursa, onun kalbi ve fitratı, şuursuz olarak herşeyden bir ders-i mârifet alır. O zamanda cereyan eden ahvâl ve vukuat ve muhâverattan taallüm ediyordu. Güya herbir şey, ona bir muallim hükmüne geçip, onun fitrat ve istidadına, içtihadı bir istidad-ihzârını telkin ediyordu. Hattâ o derece şu fitrî ders tenvir ediyordu ki; yakın idi ki, kesbsiz içtihadı kabiliyeti ola, ateşsiz nurlana... İşte şu tarzda fitrî bir ders alan bir müstaid, içtihadı çalışmağa başladığı vakit, kibrit hükmüne geçen istidadı, "nûrun alâ nûr" sırrına mazhar olur; çabuk ve az zamanda müçtehid olurdu.

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

sh: » (S: 508)

Amma şu zamanda, medeniyet-i Avrupa'nın tahakkümüyle, felsefe-i tâbiyenin tasallutuyla, şerait-i hayat-ı dünyeviye'nin ağırlaşmasıyla, efkâr ve kulûb dağılmış, himmet ve inâyet inkısam etmiştir. Zihinler mâneviyata karşı yabanileşmiştir. İşte bunun içindir ki, şu zamanda birisi; dört yaşında Kur'an'ı hıfzedip, âlimlerle mübahase eden Süfyan İbn-i Uyeyne olan bir müçtehidin zekâsında bulunsa, Süfyan'ın içtihadı kazandığı zamânâ nisbeten, on defa daha fazla zamânâ muhtaçtır. Süfyan, on senede içtihadı tahsil etmiş ise, şu adam yüz seneye muhtaçtır ki tahsil edebilsin. Çünkü Süfyan'ın ibtida-i tahsil-i fitrîsi sinn-i temyiz zamanından başlar. Yavaş yavaş istidadı müheyya olur, nurlanır, herşeyden ders alır, kibrit hükmüne geçer. Amma onun nazîri, şu zamanda çünkü zihni felsefede boğulmuş, akli siyasete dalmış, kalbi hayat-ı dünyeviyede sersem olmuş, istidadı içtihadından uzaklaşmış, elbette fûnun-u hâzırada tevaggülü derecesinde istidadı içtihad-ı şer'î kabiliyetinden uzaklaşmış ve ulûm-u arziyede tefennünü derecesinde içtihadın kabûlünden geri kalmıştır. Onun için "Ben de onun gibi zekiyim, niçin ona yetişemiyorum?" diyemez ve demeye hakkı yoktur ve yetişemez.

Dördüncüsü: Nasılki bir cisimde, neşv ü nema için tevessü' meyl-i bulunur. O meyl-i tevessü' ise, -çünkü dâhildendir- vücud ve cisim için bir tekemmüldür. Fakat eğer hariçte tevsî' için bir meyl ise, o vücudun cildini yırtmaktır, tahrib etmektir; tevsî' değildir. Öyle de, İslâmiyetin dairesine selef-i sâlihîn gibi takvâ-yı kâmile kapısıyla ve zaruriyâ t-ı diniyenin imtisâli tarîkıyla dâhil olanlarda meyl-üt tevessü' ve irade-i içtihad bulunsa; o Kemâldir ve tekemmüldür. Yoksa zaruriyâ tı terk eden ve hayat-ı dünyeviyeyi hayat-ı uhreviyeye tercih eden ve felsefe-i maddiye ile âlûde olanlardan olan o meyl-üt tevsî' ve irade-i içtihad, vücud-u İslâmiyeyi tahrib ve boynundaki şer'î zincirini çıkarmağa vesiledir.

Beşincisi: Üç nokta-i nazar, şu zamanın içtihadatını arziye yapar, semâvîlikten çıkarıyor. Halbuki Şariat semâviyedir ve içtihadat-ı Şer'îye dahi, onun ahkâm-ı mestûresini izhar ettiğinden semâviyedirler.

Birincisi: Bir hükmün hikmeti ayrıdır, illeti ayrıdır. Hikmet ve maslahat ise; tercihe sebebedir, îcaba icada medâr değildir. İlet ise, vücuduna medârdır. Meselâ: Seferde namaz kasredilir, iki

sh: » (S: 509)

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

rek'at kılınır. Şu ruhsat-ı şer'iyyenin illeti seferdir, hikmeti ise meşakkattir. Sefer bulunsa, meşakkat hiç olmasa da namaz kasredilir. Çünkü illet var. Fakat sefer bulunmasa, yüz meşakkat bulunsa, namazın kasredilmesine illet olamaz. İşte şu hakikatın aksine olarak, şu zamanın nazarı ise, maslahat ve hikmeti illet yerine ikame edip ona göre hükmediyor. Elbette böyle içtihadat arziyedir, semâvî değildir.

İkincisi: Şu zamanın nazarı, evvelâ ve bizzat saadet-i dünyeviyeye bakıyor ve ahkâmları ona tevcih ediyor. Halbuki Şeriatın nazarı ise, evvelâ ve bizzât saadet-i uhreviyeye bakar, ikinci derecede -âhirete vesile olmak dolayısıyla- dünyanın saadetine nazar eder. Demek şu zamanın nazarı, ruh-u Şeriatın yabanidir. Öyle ise, Şeriat namına içtihad edemez.

Üçüncüsü: كایدی، یانی "Zaruret, haramı helâl derecesine getirir." İşte şu kaide ise, küllî değil. Zaruret eğer haram yoluyla olmamış ise, haramı helâl etmeye sebebiyet verir. Yoksa sû-i ihtiyarıyla, gayr-ı meşru sebeplerle zaruret olmuş ise, haramı helâl edemez, ruhsatlı ahkâmlara medâr olamaz, özür teşkil edemez. Meselâ: Bir adam sû-i ihtiyarıyla, haram bir tarzda kendini sarhoş etse; tasarrufatı, ülemâ-i Şeriatça aleyhinde câridir, mâzur sayılmaz. Tatlîk etse, talâkı vâki olur. Bir cinâyet etse, ceza görür. Fakat sû-i ihtiyarıyla olmazsa, talâk vâki olmaz, ceza da görmez. Hem meselâ, bir içki mübtelâsı zaruret derecesinde mübtelâ olsa da, diyemez ki: "Zarurettir, bana helâldir."

İşte şu zamanda zaruret derecesine geçen ve insanları mübtelâ eden bir beliyye-i âmme Sûretine giren çok umûrlar vardır ki; sût-i ihtiyardan, gayr-ı meşru meyillerden ve haram muâmelelerden tevellüd ettiklerinden, ruhsatlı ahkâmlara medâr olup, haramı helâl etmeye medâr olamazlar. Halbuki şu zamanın ehl-i içtihadı, o zaruratı ahkâm-ı şer'iyeye medâr yaptıklarından, içtihadları arziyedir, hevesîdir, felsefîdir, semâvî olamaz, şer'î değil. Halbuki semâvat va arzın Hâlıkının ahkâm-ı İlahiyesinde tasarruf ve ibâdının ibâdâtına müdahale o Hâlıkın izn-i mânevîsi olmazsa; o tasarruf o müdahale merduddur. Meselâ: Bâzı gafiller, hutbe gibi

sh: » (S: 510)

bâzı şeaîr-i İslâmiyeyi, Arabîden çıkarıp her milletin lisanıyla söylemeyi, iki sebep için istihsan ediyorlar.

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

Birincisi: "Tâ, siyaset-i hâzıra avâm-ı müslimîne de o Sûretle tefhim edilsin." Halbuki siyaset-i hâzıra, o kadar çok yalan ve hile ve şeytanet içine girmiş ki, vesvese-i şeyatîn hükmüne geçmiştir. Halbuki minber, vahy-i İlahînin tebliğ makamı olduğundan, o vesvese-i siyasiyenin hakkı yoktur ki, o makam-ı âlîye çıkabilsin .

İkinci sebep: "Hutbe, Bâzı suver-i Kur'aniyenin nasihatları anlaşılacak içindir." Evet eğer millet-i İslâm, İslâmiyetin zaruriyâtı ve müsellemleri ve mâlûm olan ahkâmını, ekseriyet itibariyle imtisâl edip yerine getirseydi, o vakit nazariyât-ı şer'îye ve mesâil-i dakika ve nasâyih-i hafiyeyi anlamak için, bildiği lisan ile hutbe okunması ve suver-i Kur'aniyenin -eğer mümkün olsaydı- tercümesi (Haşiye) belki müstahsen olurdu. Fakat namaz, zekat, orucun vücubu ve katl, zina ve şarabın haramiyeti gibi mâlûm olan ahkâm-ı kat'îye-i İslâmiye mühmel kalıyor. Avâm-ı nas, onların vücubunu ve haramiyetini ders almağa muhtaç değiller. Belki teşvik ve ihtar ile o ahkâm-ı kudsiyeyi hatırlatıp, İslâmiyet damarını ve îmân hissini tahrik etmekle imtisâllerine teşvik ve tezkire ve ihtar muhtaçtırlar. Halbuki bir âmi ne kadar câhil dahi olsa, Kur'an'dan ve hutbe-i Arabiyeden şu meal-i icmâliyyeyi anlar ki: "Herkese ve bana mâlûm olan îmânın rûkûnlerini ve İslâmiyet'in umdelerini hatib ve hâfız ihtar ediyor ve ders veriyor, okuyor" der; kalbinde onlara karşı bir iştiyak hasıl olur. Acaba kâinatta hangi tâbirat var ki; arş-ı âzâmdan gelen Kur'an-ı Hakîm'in i'câzkârane, müfehhîmâne ihtarlarına, tezkirlerine, teşviklerine mukabil gelebilsin!

Altıncısı: Selef-i Sâlihînin müçtehidîn-i izâmı, asr-ı nur ve asr-ı hakikat olan asr-ı sahabeye yakın olduklarından, safi bir nur alıp, hâlis bir içtihad edebilirlerdi. Şu zamanın ehl-i içtihadı ise, o kadar perdeler arkasında ve uzak bir mesâfede hakikat kitabına bakar ki, en vâzıh bir harfini de zor ile görebilirler.

Eğer desen: "Sahabeler de insandırlar, hatâdan, hilâftan hâlî olmazlar. Halbuki içtihadatın ve ahkâm-ı şeriatın medârı, sahabe

(Haşiye): İ'câza dair olan Yirmibeşinci Söz, Kur'anın hakikî tercümesi mümkün olmadığını göstermiştir.

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

sh: » (S: 511)

lerin

adâlet i ve sıdkıdır ki, hattâ ümmet "Sahabeler umumen âdildirler, doğru söylerler" diye ittifak etmişler.

Elcevab: Evet sahabeler ekseriyet-i mutlaka itibariyle hakka aşık, sıdka müştak, adâlet e hahişgerdirler. Çünkü yalanın ve kizbin çirkinliği, bütün çirkinliğiyle ve sıdkın ve doğruluğun güzelliği, bütün güzelliğiyle o asırda öyle bir tarzda gösterilmiş ki, ortalarındaki mesâfe Arşdan Ferşe kadar açılmış. Esfel-i sâfilîndeki Müseylime-i Kezzâb'ın derekesinden â'lâ-yı illiyyînde olan Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm'ın derece-i sıdkı kadar bir ayrılık görülmüştür. Evet Müseylime'yi esfel-i safilîne düşüren kizb olduğu gibi, Muhammed-ül Emin Aleyhissalâtü Vesselâm'ı âlâ'yı illiyyîne çıkaran sıdktır ve doğruluktur.

İşte, hissiyat-ı ulviyeyi taşıyan ve mehâsin-i ahlâkiyeye perestiş eden ve Şems-i Nübüvvetin ziya-i sohbetiyle nurlanan sahabeler, o derece çirkin ve sukuta sebep ve Müseylime'nin maskara-âlûd müzahrafat dükkânındaki kizbe, ihtiyarıyla ellerini uzatmamak ve küfürden çekindikleri gibi küfrün arkadaşı olan kizbden çekinmeleri ve o derece güzel ve medâr-ı fahr ve mübahat ve mi'rac-ı suud ve terakki ve Fahr-i Risâlet'in hazine-i âliyesinde en revaçlı bulunan ve şaşaa-i cemâliyle içtimaat-ı insâniyeyi nurlandıran sıdkavedoğruluğave hakka -ve bilhassa ahkâm-ı şer'iyye rivayetinde ve tebliğinde- elbette ellerinden geldiği kadar talib ve muvafık ve âşık olmaları kat'îdir, zarurîdir, şübhesizdir. Halbuki şu zamanda, kizb ve sıdkın ortasındaki mesâfe o kadar kısalmış ki, âdeta omuz omuza vermişler. Sıdktan yalana (geçmek) pek kolay gidiliyor. Hattâ siyaset propagandası vasıtasıyla yalancılık, doğruluğa tercih ediliyor. İşte en çirkin şey, en güzel şeylerle beraber bir dükkânda, bir fiatla satılsa; elbette pek âlî olan ve hakikat cevherine giden sıdk ve hak pırlantası o dükkâncının mârifetine ve sözüne itimad edip, körü körüne alınmaz.

* * *

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

sh: » (S:512)

Hâtime

Asırlara göre Şeriatlar değişir. Belki bir asırda, kavimlere göre ayrı ayrı şeriatlar, peygamberler gelebilir ve gelmiştir. Hâtem-ül Enbiya'dan sonra Şeriat-ı kübrâsı, her asırda, her kavme kâfi geldiğinden, muhtelif şeriatlara ihtiyaç kalmamıştır. Fakat teferruatta, bir derece ayrı ayrı mezheblere ihtiyaç kalmıştır. Evet nasilki mevsimlerin değişmesiyle elbiseler değişir, mizaçlara göre ilâçlar tebeddül eder. Öyle de, asırlara göre Şeriatlar değişir, milletlerin istidadına göre ahkâm tahavvül eder. Çünkü: Ahkâm-ı Şer'iyenin teferruat kısmı, ahvâl-i beşeriyyeye bakar. Ona göre gelir, ilâç olur. Enbiya-yı salife zamanında, tabakat-ı beşeriyye birbirinden çok uzak ve seciyeleri hem bir derece kaba, hem şiddetli ve efkârca ibtidaî ve bedeviyete yakın olduğundan, o zamandaki Şeriatlar, onların haline muvafık bir tarzda ayrı ayrı gelmiştir. Hattâ bir kıt'ada bir asırda, ayrı ayrı peygamberler ve Şeriatlar bulunmuş. Sonra âhirzaman Peygamberinin gelmesiyle, insanlar gûya ibtidaî derecesinden, idadiye derecesine terakki ettiğinden, çok inkılâbat ve ihtilâat ile akvam-ı beşeriyye birtek ders alacak, birtek muallimi dinleyecek, birtek Şeriatla amel edecek vaziyete geldiğinden, ayrı ayrı Şeriatlara ihtiyaç kalmamıştır, ayrı ayrı muallime de lüzum görülmemiştir. Fakat tamamen bir seviyeye gelmediğinden ve bir tarz-ı hayat-ı içtimaiyede gitmediğinden, mezhebler taaddüd etmiştir. Eğer beşerin ekseriyet-i mutlakası bir mekteb-i âlînin talebesi gibi, bir tarz-ı hayat-ı içtimaiyeyi giyse, bir seviyeye girse; o vakit mezhebler tevhid edilebilir. Fakat bu hâl-i âlem, o hâle müsaade etmediği gibi, mezahib de bir olmaz.

Eğer desen: Hak bir olur; nasıl böyle dört ve oniki mezhebin muhtelif ahkâmları hak olabilir?

Elcevab: Bir su, beş muhtelif mizaçlı hastalara göre nasıl beş hüküm alır; şöyle ki: Birisine, hastalığının mizacına göre su ilâçtır, tıbben vacibdir. Diğer birisine, hastalığı için zehir gibi muzırdır; tıbben ona haramdır. Diğer birisine, az zarar verir; tıbben ona mekruhtur. Diğer birisine, zararsız menfaat verir; tıbben ona sünnettir. Diğer birisine ne zarardır, ne menfaattir; âfiyetle içsin, tıbben ona mübahtır. İşte hak burada taaddüd etti. Beşi de haktır. Sen diyebilir misin ki: "Su yalnız ilâçtır, yalnız vâcibdir, başka hükmü yoktur."

sh: » (S: 513)

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

İşte bunun gibi, ahkâm-ı İlahiye mezheblere hikmet-i İlahiyenin sevkiyle ittiba edenlere göre değişir, hem hak olarak değişir ve herbirisi de hak olur, maslahat olur. Meselâ, hikmet-i İlahiyenin tensibiyle İmam-ı Şafîî'ye ittiba eden, ekseriyet itibariyle hânefîlere nisbeten köylülüğe ve bedevîliğe daha yakın olup Cemâatı birtek vücud hükmüne getiren hayat-ı içtimaiye de nâkıs olduğundan, herbiri bizzât dergâh-ı Kadıyy-ül Hâcâtta kendi derdini söylemek ve hususî matlubunu istemek için, imam arkasında Fatihayı birer birer okuyorlar. Hem ayn-ı hak ve mahz-ı hikmettir. İmam-ı Azam'a ittiba edenler, ekseriyet-i mutlaka itibariyle, İslâmî hükûmetlerin ekserisi, o mezhebi iltizâm etmesiyle medeniyete, şehirliliğe daha yakın ve hayat-ı içtimaiyeye müstaid olduğundan; bir Cemâat, bir şahıs hükmüne girip, birtek adam umum namına söyler; umum kalben onu tasdik ve rabt-ı kalb edip, onun sözü umumun sözü hükmüne geçtiğinden, hânefî Mezhebi'ne göre imam arkasında Fatiha okunmaz. Okunmaması ayn-ı hak ve mahz-ı hikmettir.

Hem meselâ, mâdem şariat, tabiatın tecavüzatına sed çekmekle onu tadil edip nefis-i emmâreyi terbiye eder. Elbette ekser etbâi, köylü ve nim-bedevî ve amelelikle meşgul olan Şafîî Mezhebi'ne göre: "Kadına temas ile abdest bozulur, az bir necaset zarar verir." Ekseriyet itibariyle hayat-ı içtimaiyeye giren, nim-medenî şeklini alan insanlar, ittiba ettikleri mezheb-i hânefîye göre "Mess-i nisvan abdesti bozmaz, bir dirhem kadar necasete fetva var."

İşte bir amele ile bir efendiyi nazara alacağız. Amele, tarz-ı maişet itibariyle ecnebi kadınlarla ihtilâta, temasa ve bir ocak yanında oturmaya ve mülevves şeylerin içine karışmaya mübtelâ olduğundan; san'at ve maişet itibariyle, tabiat ve nefis-i emmâresi meydanı boş bulup tecavüz edebilir. Onun için, Şariat onların hakkında, o tecavüzata sed çekmek için, "Abdest bozulur, temas etme; namazını ibtal eder, bulaşma" mânevî kulağında bir sada-yı semâvî çınlattırır. Amma o efendi, namuslu olmak şartıyla âdât-ı içtimaiyesi itibariyle, ahlâk-ı umumiye namına, ecnebi kadınlara temasa mübtelâ değil, mülevves şeylerle nezafet-i medeniye namına kendini o kadar bulaştırmaz. Onun için Şariat, mezheb-i hânefî namıyla ona şiddet ve azimet göstermemiş; ruhsat tarafını gösterip, hafifleştirmiştir. "Elin dokunmuş ise, abdestin bozulmaz; hicab edip, kalabalık içinde su ile istinca etmemenin zararı yoktur.

sh: » (S: 514)

Bir dirhem kadar fetva vardır." der, onu vesveseden kurtarır. İşte denizden iki katre sana misâl.. onlara kıyas et. Mizân-ı Şârânî mizanıyla, Şariat mizanlarını bu Sûretle müvazene edebilirsen et.

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

Öğrencilerimiz bu hafta okuduğu kitabın özetini ve karakter analizini yapacaklardır. Bu süreçte öğrencilerimizin okuma alışkanlıklarını güçlendirmeyi ve okuma zevkini artırmayı hedefliyoruz.

Okuma alışkanlıklarını geliştirmek için öğrencilerimize her hafta belirli sayıda kitap okutuyoruz. Bu kitaplar, öğrencilerimizin yaşlarına ve ilgi alanlarına uygun olarak seçilir. Okuma sürecinde öğrencilerimizin sorularını yanıtlamak ve onları yönlendirmek için öğretmenler hazır olur.

Okuma sürecinde öğrencilerimizin okuma hızını ve anlama düzeyini izliyoruz. Bu sayede öğrencilerimizin okuma becerilerini geliştirebildiğimizi görebiliyoruz.

Okuma sürecinde öğrencilerimizin okuma hızını ve anlama düzeyini izliyoruz. Bu sayede öğrencilerimizin okuma becerilerini geliştirebildiğimizi görebiliyoruz. Okuma sürecinde öğrencilerimizin okuma hızını ve anlama düzeyini izliyoruz.

Okuma sürecinde öğrencilerimizin okuma hızını ve anlama düzeyini izliyoruz. Bu sayede öğrencilerimizin okuma becerilerini geliştirebildiğimizi görebiliyoruz.

Okuma sürecinde öğrencilerimizin okuma hızını ve anlama düzeyini izliyoruz. Bu sayede öğrencilerimizin okuma becerilerini geliştirebildiğimizi görebiliyoruz. Okuma sürecinde öğrencilerimizin okuma hızını ve anlama düzeyini izliyoruz.

Okuma sürecinde öğrencilerimizin okuma hızını ve anlama düzeyini izliyoruz. Bu sayede öğrencilerimizin okuma becerilerini geliştirebildiğimizi görebiliyoruz.

Okuma sürecinde öğrencilerimizin okuma hızını ve anlama düzeyini izliyoruz. Bu sayede öğrencilerimizin okuma becerilerini geliştirebildiğimizi görebiliyoruz. Okuma sürecinde öğrencilerimizin okuma hızını ve anlama düzeyini izliyoruz.

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

اِنَّكَ اَعْلَمُ بِمَا نَقُولُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

اِنَّكَ اَعْلَمُ بِمَا نَقُولُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

اِنَّكَ اَعْلَمُ بِمَا نَقُولُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

اِنَّكَ اَعْلَمُ بِمَا نَقُولُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

اِنَّكَ اَعْلَمُ بِمَا نَقُولُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
اِنَّكَ اَعْلَمُ بِمَا نَقُولُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

Sual ediyorsunuz: Bâzı rivayetlerde vardır ki; "Bid'aların revacı hengâmında ehl-i îmân ve

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

takvâdan bir kısım sulehâ, sahabe derecesinde veya daha ziyade efdal olabilir" diye rivayetler vardır. Bu rivayetler sahih midir? Sahih ise, hakikatları nedir?

sh: » (S: 516)

Elcevab: Enbiyadan sonra nev'-i beşerin en efdali sahabe olduğu, Ehl-i Sünnet ve Cemâatın icmâi bir hüccet-i katıdır ki, o rivayetlerin sahih kısmı, fazilet-i cüz'îye hakkındadır. Çünkü cüz'î fazilette ve hususî bir Kemâlde, mercuh râcihe tereccuh edebilir. Yoksa Sûre-i Feth'in âhîrinde sitayişkârane tavsifat-ı Rabbâniyeye mazhar ve Tevrat ve İncil ve Kur'anın medh ü senasına mazhar olan sahabelere, fazilet-i külliye nokta-i nazarında yetişilemez. Şu hakikatın pekçok esbab ve hikmetlerinden, şimdilik üç sebebi tâzammun eden üç hikmeti Beyân edeceğiz:

Birinci Hikmet: Sohbet-i Nebeviye öyle bir iksirdir ki, bir dakikada ona mazhar bir zât, senelerle seyr ü sülûke mukabil, hakikatın envarına mazhar olur. Çünkü: Sohbette insibağ ve in'ikâs vardır. Mâlûmdur ki: İn'ikâs ve tebaiyetle, o Nur-u âzam-ı Nübüvvetle beraber en azîm bir mertebeye çıkabilir. Nasılki, bir sultanın hizmetkârı ve onun tebaiyeti ile öyle bir mevkiye çıkar ki, bir şah çıkamaz. İşte şu sırdandır ki, en büyük veliler sahabe derecesine çıkamıyorlar. Hattâ Celâleddin-i Süyûtî gibi, uyanık iken çok defa sohbet-i Nebeviyeye mazhar olan veliler, Resul-i Ekrem (A.S.M.) ile yakazaten görüşseler ve şu âlemde sohbetine müşerref olsalar, yine sahabeye yetişemiyorlar. Çünkü Sahabelerin sohbeti, Nübüvvet-i Ahmediye (A.S.M.) nûruyla, yâni Nebi olarak onunla sohbet ediyorlar. Evliyalar ise, vefat-ı Nebevîden sonra Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ı görmeleri, velâyet-i Ahmediye (A.S.M.) nuruyla sohbetidir. Demek Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın onların nazarlarına temessül ve tezahür etmesi, velâyet-i Ahmediye (A.S.M.) cihetindedir; nübüvvet itibarıyla değil. Mâdem öyledir; nübüvvet derecesi, velâyet derecesinden ne kadar yüksek ise, o iki sohbet de o derece tefavüt etmek lâzım gelir. Sohbet-i Nebeviye ne derece bir iksîr-i nûrani olduğu bununla anlaşılır ki: Bir bedevî adam, kızını sağ olarak defnedecek derecede bir kasavet-i vahşiyânede bulunduğu halde, gelip bir saat sohbet-i Nebeviyeye müşerref olur, daha karıncaya ayağını basamaz derecede bir şefkat-i rahîmâneyi kesbederdi. Hem câhil, vahşi bir adam, bir gün sohbet-i Nebeviyeye mazhar olur; sonra Çin ve Hind gibi memleketlere giderdi, o mütemeddin kavimlere muallim-i hakaik ve rehber-i Kemâlât olurdu.

İkinci Sebeb: Yirmiyedinci Söz'deki içtihad bahsinde Beyân ve isbat edildiği gibi; sahabeler, ekseriyet-i mutlaka itibarıyla kema

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

sh: » (S: 517)

lât-ı insâniyenin en a'lâ derecesindedirler. Çünkü o zamanda, o inkılâb-ı azîm-i

İslâmîde hayır ve hak bütün güzelliğiyle, şer ve bâtil bütün çirkinliğiyle görülmüş ve maddeten hissedilmiş. Şer ve hayır ortasında öyle bir ayrılık ve kizb ve sıdk mabeyninde öyle bir mesâfe açılmıştı ki, küfür ve îmân kadar, belki Cehennem ve Cennet kadar beynleri uzaklaştı. Kizb ve şer ve bâtilin dellâli ve nûmunesi olan Müseylime-i Kezzâb ve maskaraca kelimeleri olduğundan, fıtraten hissiyat-ı ulviye sahibi ve maâlî-i ahlâka meftun ve izzet ve mübahatâ meyyal olan sahabeler, elbette ihtiyarlarıyla, kizb ve şerre ellerini uzatıp, Müseylime derekesine düşmemişler. Sıdk ve hayır ve hakkın dellâli ve nûmunesi olan Habibullah'ın (A.S.M.) a'lâ-yı illiyyîn-i Kemâlâtındaki makamına bakarak, bütün kuvvet ve himmetleriyle, o tarafa koşmak mukteza-yı seciyeleridir. Meselâ: Nasılki zaman oluyor; medeniyet-i beşeriye çarşısında ve hayat-ı içtimaiye-i insâniye dükkânında, Bâzı şeylerin verdiği müdhiş neticeleri ve çirkin eserleri zehr-i katil gibi herkes onu satın almak değil, bütün kuvvetiyle ondan nefret edip kaçır ve Bâzı şeylerin ve mânevî metâ'ların verdikleri güzel neticeler ve kıymetdar eserler, bir tiryak-ı nâfi' ve bir pırlanta gibi, herkesin nazar-ı rağbetini kendine celbeder. Herkes elinden geldiği kadar onları satın almağa çalışır. Öyle de, Asr-ı Saadette hayat-ı içtimaiye-i insâniyenin çarşısında, kizb ve şer ve küfür gibi maddeler, şekavet-i ebediye gibi neticeleri ve Müseylime-i Kezzâb gibi süflî maskaraları tevliid ettiğinden, secaya-yı âliye ve hubb-u maâlîye meftun olan sahabelerin zehr-i katilden kaçır gibi ondan kaçmaları ve nefret etmeleri bedihîdir. Ve saadet-i ebediye gibi netice veren ve Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm gibi nuranî meyveler gösteren sıdk ve hakka ve îmânâ en nâfi' bir tiryak, en kıymetdar bir elmas gibi, o fıtratları sâfiye ve seciyeleri sâmiye olan sahabeler, bütün kuvvetleriyle ve hissiyat ve letâifleriyle, onlara müşteri ve müştak olması zarurîdir. Halbuki o zamandan sonra, git gide ve gele gele sıdk ve kizb ortasındaki mesâfe azala azala, omuz-omuza geldi. Bir dükkânda, ikisi beraber satılmağa başladığı gibi, ahlâk-ı içtimaiye bozuldu. Propaganda-i siyaset, yalana fazla revaç verdi. Yalanın müdhiş çirkinliği gizlenip, doğruluğun parlak güzelliği görünmemeye başladığı zamanda, kimin haddi var ki, sahabenin adâlet ve sıdk ve ulviyet ve hakkaniyet hususundaki kuvvetlerine, metânetlerine, takvâlarına yetişebilsin veya derece

sh: » (S: 518)

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

lerinden geçsin. Geçen mes'eleyi bir derece tenvir edecek, başıma gelmiş bir halimi Beyân ediyorum. Şöyle ki:

Bir zaman kalbime geldi, niçin Muhyiddin-i Arabî gibi hârika zâtlar sahabelere yetişemiyorlar? Sonra namaz içinde ██████████ ██████████ ██████████ derken, şu kelimenin mânâsı inkişaf etti.

Tam mânâsıyla değil, fakat bir parça hakikatı göründü. Kalben dedim: Keşki, birtek namaza bu kelime gibi muvaffak olsaydım, bir sene ibâdetten daha iyi idi. Namazdan sonra anladım ki, o hatıra ve o hal, sahabelerin ibâdetteki derecelerine yetişilmediğine bir irşaddır. Evet Kur'an-ı Hakîm'in envârıyla hasıl olan o inkılâb-ı azîm-i içtimaîde, ezdad birbirinden çıkıp ayrılırken; şerler bütün tevabiiyle, zulûmatıyla ve teferruatıyla ve hayır ve Kemâlât bütün envârıyla ve netâiciyle karşı karşıya gelip, bir vaziyette ve müheyyic bir zamanda, her zikir ve tesbih, bütün mânâsının tabakatını turfanda ve taravetli ve taze ve genç bir Sûrette ifade ettiği gibi; o inkılâb-ı azîmin tarrakası altında olan insanların bütün hissiyatını, letâif-i mâneviyesini uyandırmış; hattâ vehim ve hayal ve sır gibi duygular hüşyar ve müteyakkız bir Sûrette o zikir, o tesbihlerdeki müteaddid mânâları kendi zevklerine göre alır.. emer. İşte, şu hikmete binaen bütün hissiyatları uyanık ve letâifleri hüşyar olan sahabeler, envâr-ı îmâniye ve tesbihiyeyi câmi' olan kelimât-ı mübarekeyi dedikleri vakit, kelimenin bütün mânâsıyla söyler ve bütün letâifiyle hisse alırlardı. Halbuki o infilâk ve inkılâbdan sonra, gitgide letâif uykuya ve havas o hakaik noktasında gaflete düşüp, o kelimât-ı mübareke, meyveler gibi gitgide, ülfet perdesiyle letafetini ve taravetini kaybeder. Âdeta sathîlik havasıyla kuruyor gibi, az bir yaşlık kalıyor ki; kuvvetli, tefekkürî bir ameliyatla, ancak evvelki hali iade edilebilir. İşte bundandır ki, kırk dakikada bir sahabenin kazandığı fazilete ve makama, kırk günde, hattâ kırk senede başkası ancak yetişebilir.

Üçüncü Sebeb: Onikinci ve Yirmidördüncü ve Yirmibeşinci Sözlerde isbat edildiği gibi, nübüvvetin velâyetine nisbeti, Güneşin ayn-ı zâtıyla, âyinelerde görülen Güneşin misâli gibidir. İşte daire-i nübüvvet, daire-i velâyetten ne kadar yüksek ise, daire-i nübüvvetin hademeleri ve o güneşin yıldızları olan sahabeler dahi, daire-i velâyetteki sulehâya o derece tefevvuku olmak lâzım geliyor. Hattâ velâ

sh: » (S: 519)

yet-i kübrâ olan veraset-i nübüvvet ve siddîkiyet ki, sahabelerin velâyetidir; bir veli kazansa, yine saff-ı evvel olan sahabelerin makamına yetişmez. Şu üçüncü sebebin müteaddid vücuhundan üç vechini Beyân ederiz:

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

Birinci Vecih: İctihadda yâni istinbat-ı ahkâmda, yâni Cenâb-ı Hakk'ın marziyâtını kelâmından anlamakta, sahabilere yetişilmez. Çünkü o zamandaki o büyük inkılâb-ı İlâhî, marziyât-ı Rabbâniyeyi ve ahkâm-ı İlâhiyeyi anlamak üzere dönerdi. Bütün ezhan, istinbat-ı ahkâma müteveccih idi. Bütün kalbler, "Rabbimizin bizden istediği nedir!" diye merak ederdi. Ahvâl-i zaman, bu hâli işmam ve ihsas edecek bir tarzda cereyan ediyordu. Muhâverat, bu mânâları tâzammun ederek vuku buluyordu.

İşte bunun için herşey ve her hâl ve muhavereler ve sohbetler ve hikâyeler, bütün o mânâları bir derece ders verecek bir tarzda cereyan ettiğinden; sahabenin istidadını tekmil ve fikirlerini tenvir ettiğinden; ictihad ve istinbatta istidadı kibrit derecesinde nurlanmaya hâzır olduğundan; bir günde veya bir ayda kazandığı mertebe-i istinbat ve ictihadı, o sahabenin derece-i zekâvetinde ve istidadında olan bir adam, şu zamanda on senede, belki yüz senede kazanmayacaktır. Çünkü: Şimdi saadet-i ebediyeye bedel, saadet-i dünyeviye medâr-ı nazardır. Beşerin nazar-ı dikkati, başka maksadlara müteveccihdir. Tevekkülsüzlük içinde derd-i maişet, ruha sersemlik ve felsefe-i tabiiye ve maddiye akla körlük verdiğinden; beşerin muhit-i içtimaîsi, o şahsın zihnine ve istidadına, ictihad hususunda kuvvet vermediği gibi, teşettüt veriyor.. dağıtıyor. Yirmiyedinci Söz'ün ictihad bahsinde, Süfyan İbn-i Uyeyne ile onun zekâveti derecesinde birinin müvazenesinde isbat etmişiz ki; Süfyan'ın on senede kazandığını, öteki yüz senede kazanamıyor.

İkinci Vecih: Sahabelerin kurbiyet-i İlâhiye noktasındaki makamlarına velâyet ayağıyla yetişilmez. Çünkü Cenâb-ı Hak bize akrebdır ve herşeyden daha ziyade yakındır. Biz ise, ondan nihayetsiz uzağız. Onun kurbiyetini kazanmak iki Sûretle olur. Birisi: Akrebiyetin inkişafıyladır ki, nübüvvetteki kurbiyet ona bakar ve nübüvvet veraseti ve sohbeti cihetiyle sahabilere o sırra mazhardırlar. İkinci Sûret: Bu'diyetimiz noktasında kat'-ı merâtib edip bir derece kurbiyete müşerref olmaktır ki, ekser seyr ü sülûk-ü velâyet ona göre ve seyr-i enfûsî ve seyr-i âfâkî bu Sûretle cereyan ediyor. İşte birinci Sûret sırf vehbîdir, kesbî değil, incizab

sh: » (S: 520)

dır, cezb-i Rahmânîdir ve mahbubiyettir. Yol kısadır, fakat çok metin ve çok yüksektir ve çok hâlistir ve gölgesizdir. Diğer; kesbîdir, uzundur, gölgelidir. Acaib hârikaları çok ise de; kıymetçe kurbiyetçe evvelkisine yetişemez. Meselâ: Nasılki dünkü güne, bugün yetişmek için iki yol var. Birincisi: Zamanın cereyanına tabi olmıyarak, bir kuvvet-i kudsiye ile; fevk-az zaman çıkıp, dünü bugün gibi hâzır görmektir. İkincisi: Bir sene kat'-ı mesâfe edip, dönüp dolaşıp, düne gelmektir; fakat, yine dünü elde tutamıyor, onu bırakıp gidiyor. Öyle de, zâhirden hakikata geçmek iki

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

Sûretledir. Biri: Doğrudan doğruya hakikatın incizabına kapılıp, tarîkat berzahına girmeden, hakikatı ayn-ı zâhir içinde bulmaktır. İkincisi: Çok merâtibden seyr-ü sülûk Sûretiyle geçmektir. Ehl-i velâyet, çendan fena-i nefse muvaffak olurlar, nefs-i emmâreyi öldürürler. Yine sahabeye yetişemiyorlar. Çünkü sahabelerin nefisleri tezkiye ve tathir edildiğinden; nefsin mahiyetindeki cihazat-ı kesîre ile, ubûdiyetin enva'ına ve şükür ve hamdin aksamına daha ziyade mazhardırlar. Fena-i nefisten sonra, ubûdiyet-i evliya besatet peyda eder.

Üçüncü Vecih: Fazilet-i a'mâl ve sevab-ı ef'âl ve fazilet-i uhreviye cihetinde sahabelere yetişilmez. Çünkü nasıl bir asker bâzı şerait dâhilinde, mühim ve mahuf bir mevkide, bir saat nöbette, bir sene ibâdet kadar bir fazilet kazanabilir ve bir dakikada bir kurşunu yemekle, en ekall kırk günde ancak kazanılacak velâyet derecesi gibi bir makama çıkıyor. Öyle de, sahabelerin tesis-i İslâmiyette ve neşr-i ahkâm-ı Kur'aniyede hizmetleri ve İslâmiyet için bütün dünyaya ilân-ı harb etmeleri o kadar yüksektir ki, bir dakikasına başkaları bir senede yetişemez. Hattâ denilebilir ki; bütün dakikaları, -o hizmet-i kudsiyede- o şehid olan neferin dakikası gibidir. Bütün saatleri, müdhiş bir makamda bir saat nöbet tutan fedâkâr bir neferin nöbeti gibidir ki; amel az, ücreti çok, kıymeti yüksektir. Evet sahabeler mâdem İslâmiyetin tesisinde ve envar-ı Kur'aniyenin neşrinde, saff-ı evvel teşkil ediyorlar. sırrınca, bütün ümmetin hasenatından onlara hisse çıkar. Ümmetin demesiyle;

sh: » (S: 521)

sahabelerin, bütün ümmetin hasenatından hissedârlıklarını gösteriyor. Hem nasılkı bir ağacın kökündeki küçük bir meziyet; ağacın dallarında büyük bir Sûret alır, büyük bir daldan daha büyüktür. Hem nasılkı mebd'e'de küçük bir irtifa, gittikçe bir yekûn teşkil eder. Hem nasılkı nokta-i merkeziyeye yakın bir iğne ucu kadar bir ziyadeli; daire-i muhîtada, bâzan bir metre 0kadar ziyadeye mukabil geliyor. Aynen şu dört misâl gibi, sahabeler, İslâmiyetin şecere-i nûraniyesinin köklerinden, esâslarından oldukları, hem bina-yı İslâmiyetin hutut-u nurâniyesinin mebd'e'inde, hem Cemâat-ı İslâmiyenin imamlarından ve adedlerinin evvellerinde, hem Şems-i Nübüvvet ve Sirac-ı Hakikat'ın merkezine yakın olduklarından; az amelleri çoktur, küçük hizmetleri büyüktür. onlara yetişmek için, hakikî sahabe olmak lâzım geliyor.

Ümmetin hasenatından onlara hisse çıkar. Ümmetin demesiyle;

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

□□□□□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□□□□□□
□□□□□□□□□□

sh: » (S: 522)

Sual: Deniliyor ki: Sahabeler Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ı gördüler, sonra îmân ettiler. Biz ise görmeden îmân ettik. Öyle ise, îmânımız daha kavîdir. Hem, kuvvet-i îmânımıza delâlet eden rivayet var?

Elcevab: Sahabeler o zamanda, efkâr-ı âmme-i âlem hakaik-i İslâmiyeye muâriz ve muhalif iken; -sahabeler- yalnız Sûret-i insâniyede Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ı görüp, bâzan mu'cizesiz olarak, öyle bir îmân getirmişler ki; bütün efkâr-ı âmme-i âlem, onların îmalarını sarsmıyordu. Şübhe değil, bâzısına vesvese de vermezdi. Sizler iseniz kendi îmânınızı, sahabelerin îmânlarıyla müvazene ediyorsunuz. Bütün efkâr-ı âmme-i İslâmiye, îmânınıza kuvvet ve sened olduğu halde; Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın şecere-i tûbâ-i nübüvvetinin çekirdeği olan beşeriyeti ve Sûret-i cismâniyesini değil, belki umum envar-ı İslâmiye ve hakaik-i Kur'aniye ile nurani muhteşem şahs-ı mânevîsini bin mu'cizât ile muhat olarak akıl gözüyle gördüğünüz halde, bir Avrupa feylesofunun sözüyle vesveseye ve şübheye düşen îmânınız nerede! Bütün âlem-i küfrün ve Nasara ve Yehûd'un ve feylesofların hücumlarına karşı sarsılmayan sahabelerin îmânları nerede! Hem, sahabelerin kuvvet-i îmânlarını gösteren ve îmânlarının tereşşuhatı olan şiddet-i takvâları ve Kemâl-i salâhatları nerede! Ey müddei! Senin şiddet-i za'fından, ferâizi tamamıyla senden göstermeyen sönük îmânın nerede! Amma hadîste varid olan ki, "Âhircamanda beni görmeyen ve îmân getiren, daha ziyade makbûldür" meâlindeki rivayet, hususî fazilete dairdir. Has Bâzı eşhas hakkındadır. Bahsimiz ise, fazilet-i külliye ve ekseriyet itibariyledir.

İkinci Sual: Diyorlar ki: Ehl-i velâyet ve ashâb-ı Kemâlât, dünyayı terketmişler. Hattâ hadîste var ki: "Dünya muhabbeti bütün hatâların başıdır." Halbuki, sahabeler dünyaya pek çok girmişler; terk-i dünya değil, belki bir kısım sahabe, o zamanın ehl-i medeniyetinden daha ileri gitmişler. Nasıl oluyor ki, böyle sahabelerin en ednâsına, en büyük bir veli kadar kıymeti var, diyorsunuz?

sh: » (S: 523)

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

Elcevab: Otuzikinci Söz'ün İkinci ve Üçüncü Mevkıflarında gâyet kat'î isbat edilmiştir ki: Dünyanın âhirete bakan yüzüyle, Esmâ-i İlâhiyeye mukabil olan yüzünü sevmek; sebab-i noksaniyet değil, belki medâr-ı Kemâldir ve o iki yüzde ne kadar ileri gitse, daha ziyade ibâdet ve mârifetullahta ileri gider. Sahabelerin dünyası ise, işte o iki yüzdendir. Dünyayı âhiret mezraası görüp, ekip biçmişler. Mevcûdâtı, Esmâ-i İlâhiyenin âyinesi görüp, müştakane temaşa edip bakmışlar. Fena-i dünya ise, fâni yüzüdür ki, insanın hevesâtına bakar.

Üçüncü Sual: Tarîkatlar, hakikatların yollarıdır. Tarîkatların içerisinde en meşhur ve en yüksek ve cadde-i kübrâ iddia olunan tarîk-ı Nakşbendî hakkında, o tarîkatın kahramanlarından ve imamlarından bâzıları esâsını böyle târif etmişler. Demişler ki:

□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□

□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□□□□□

Yâni, tarîk-ı Nakşîde dört şeyi bırakmak lâzım. Hem dünyayı, hem nefis hesabına âhireti dahi maksud-u hakikî yapmamak; hem vücudunu unutmak, hem ucbe, fahre girmemek için bu terkleri düşünmemektir. Demek hakikî mârifetullah ve Kemâlât-ı insâniye terk-i mâsiva ile olur?

Elcevab: Eğer insan yalnız bir kalbden ibaret olsaydı; bütün mâsivayı terk, hattâ Esmâ ve sıfâtı dahi bırakmak, yalnız Cenâb-ı Hakk'ın zâtına rabt-ı kalb etmek lâzım gelirdi. Fakat insanın akıl, ruh, sır, nefis gibi pek çok vazifedâr letâifi ve hâssaları vardır. İnsan-ı kâmil odur ki: Bütün o letâifi; kendilerine mahsus ayrı ayrı tarîk-ı ubûdiyette, hakikat canibine sevk etmek ile sahabe gibi geniş bir dairede, zengin bir Sûrette.. kalb bir kumandan gibi, letâif askerleriyle kahramânâne maksada yürüsün. Yoksa kalb, yalnız kendini kurtarmak için askerini bırakıp tek başıyla gitmek, medâr-ı iftihar değil, belki netice-i ıztırdır.

Dördüncü Sual: Sahabelere karşı iddia-yı rüchan nereden çıkıyor? Kim çıkarıyor? Şu zamanda, bu mes'eleyi medâr-ı bahsetmek nedendir? Hem müçtehidîn-i İzâma karşı müsavat dâva etmek neden ileri geliyor?

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

sh: » (S: 524)

Elcevab: Şu mes'eleyi söyleyen iki kısımdır: Bir kısmı, sâfi ehl-i diyanet ve ehl-i ilimdir ki; Bâzı ehadîsi görmüşler, şu zamanda ehl-i takvâ ve salâhatı teşvik ve tergib için öyle mebhaslar açıyorlar. Bu kısma karşı sözümüz yok. Zâten onlar azdırlar, çabuk da intibaha gelirler. Diğer kısım ise gâyet müdhiş mağrur insanlardır ki; mezhebsizliklerini, müçtehidîn-i İzâma müsâvat dâvası altında neşretmek istiyorlar ve dinsizliklerini, sahabeye karşı müsavat dâvası altında icra etmek istiyorlar. Çünkü evvelen: O ehl-i dalâlet sefahete girmiş, sefahette tiryaki olmuş; sefahete mâni olan tekâlif-i Şer'iyyeyi yapamıyor. Kendine bir bahane bulmak için der ki: "Şu mesâil, içtihadıyedirler. O mesâilde, mezhebler birbirine muhalif gidiyor. Hem onlar da bizim gibi insanlardır; hatâ edebilirler. Öyle ise biz de onlar gibi içtihad ederiz, istediğimiz gibi ibâdetimizi yaparız. Onlara tâbi olmaya ne mecburiyetimiz var?" İşte bu bedbahtlar, bu desise-i şeytânîye ile, başlarını mezahibin zincirinden çıkarıyorlar. Bunların şu dâvaları ne kadar çürük, ne kadar esâssız olduğu Yirmiyedinci Söz'de kat'î bir Sûrette gösterildiğinden ona havale ederiz.

Sâniyen; o kısım ehl-i dalâlet baktılar ki, müçtehidînlerde iş bitmiyor. Onların omuzlarındaki yalnız nazariyâ t-ı diniyedir. Halbuki bu kısım ehl-i dalâlet, zaruriyâ t-ı dîniyeyi terk ve tağyir etmek istiyorlar. "Onlardan daha iyiyiz" deseler, mes'eleleri tamam olmuyor. Çünkü; müçtehidîn, nazariyâ ta ve kat'î olmayan teferruata karışabilirler. Halbuki bu mezhebsiz ehl-i dâlalet, zaruriyâ t-ı diniyede dahi fikirlerini karıştırmak ve kabil-i tebdil olmayan mesâili tebdil etmek ve kat'î erkân-ı İslâmiyeye karşı gelmek istediklerinden; elbette zaruriyâ t-ı diniyenin hameleleri ve direkleri olan sahabelere ilişecekler. Heyhat! Değil bunlar gibi insan Sûretindeki hayvanlar, belki hakikî insanlar ve hakikî insanların en kâmilleri olan evliyanın büyükleri; sahabenin küçüklerine karşı müsavat dâvasını kazanamadıkları, gâyet kat'î bir Sûrette Yirmiyedinci Söz'de isbat edilmiştir.

.....
.....
.....

.....
.....

27. SÖZ

Ahmet Türkan tarafından yazıldı

Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23 - Son Güncelleme Perşembe, 09 Mayıs 2024 17:23

* * *